

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 3 października 2025 r.

Pozycja 92

POSTANOWIENIE z dnia 23 września 2025 r. Sygn. akt P 5/24

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Rafał Wojciechowski – przewodniczący
Justyn Piskorski – sprawozdawca
Wojciech Sych
Michał Warciński
Jarosław Wyrembak,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 23 września 2025 r., pytania prawnego Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach,

czy art. 2a § 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119) w zakresie, w jakim różnicuje sytuację prawną osób skazanych za ten sam czyn, wspólnie i w porozumieniu na taką samą karę, w zależności od czasu wykonania kary (przed wejściem w życie 1 października 2023 r. nowelizacji ustawy – Kodeks wykroczeń lub po tej dacie), jest zgodny z art. 2 oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

umorzyć postępowanie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. Postanowieniem z 28 marca 2024 r. Sąd Rejonowy Katowice-Zachód w Katowicach X Wydział Wykonywania Orzeczeń (dalej: sąd pytający) skierował do Trybunału Konstytucyjnego pytanie prawne, czy art. 2a § 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119; dalej: k.w.) w zakresie, w jakim różnicuje sytuację prawną osób skazanych za ten sam czyn, wspólnie i w porozumieniu na taką samą karę, w zależności od czasu wykonania kary (przed wejściem w życie 1 października 2023 r. nowelizacji ustawy – Kodeks wykroczeń lub po tej dacie), jest zgodny z art. 2 oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji.

1.1. Pytanie prawne zostało wystosowane w związku z następującym stanem faktycznym.

Dwóch oskarżonych zostało skazanych na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby, za czyn z art. 278 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17; dalej: k.k.), popełniony przez nich wspólnie i w porozumieniu. Z uwagi na kolejne skazania, wobec skazanych zarządzono wykonanie zawieszonych kar.

Jeden ze skazanych odbył przedmiotową karę w całości. W rezultacie wykonania wyżej wymienionej kary, skazanie może być podstawą surowszej odpowiedzialności za kolejne przestępstwo, z uwagi na treść art. 64 § 1 k.k.

Drugi ze skazanych, w sprawie którego interweniuje sąd pytający, ukrywał się i jego kara nie została wykonana do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2600), której art. 4 pkt 5 zmienił brzmienie art. 119 § 1 k.w., określając maksymalną wartość szkody wyrządzonej wykroczeniem na 800 złotych.

Zgodnie z art. 2a § 1 k.w., jeżeli według nowej ustawy czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwo na karę pozbawienia wolności stanowi wykroczenie, orzeczona kara podlegająca wykonaniu ulega zamianie na karę aresztu w wysokości równej górnej granicy ustawowego zagrożenia za taki czyn. Z tego względu Sąd Rejonowy Katowice-Zachód w Katowicach postanowieniem z października 2023 r. zmienił karę pozbawienia wolności orzeczoną wobec drugiego ze skazanych prawomocnym wyrokiem na karę 30 dni aresztu. Jednocześnie wykonanie kary nie wywołuje skutku, o którym mowa w art. 64 § 1 k.k.

1.2. W ocenie sądu pytającego, zasada równego traktowania wobec prawa została naruszona już w samym art. 2a k.w., podobnie jak zasada sprawiedliwości społecznej i zasada niedziałania prawa wstecz. Sąd pytający wskazał, że objęty pytaniem prawnym przepis we wskazanym zakresie „różnicuje sytuację prawną skazanych za taki sam czyn (przestępstwo), popełniony wspólnie i w porozumieniu, na takie same kary (pozbawienia wolności, ograniczenia wolności i grzywny prawomocnie orzeczone przed dniem wejścia w życie wyżej wymienionej nowelizacji), w zależności od skuteczności wykonania kary («kara podlegająca wykonaniu»), może naruszać fundamentalne zasady państwa prawa, wynikające z art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”.

2. W piśmie z 10 czerwca 2024 r. Rzecznik Praw Obywatelskich poinformował, że nie zgłasza udziału w niniejszym postępowaniu.

3. W piśmie z 22 lipca 2025 r. Prokurator Generalny poinformował, że nie przedstawi stanowiska w sprawie.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 193 Konstytucji, „[k]ażdy sąd może przedstawić Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą, jeżeli od odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem”. Unormowanie to ma swoje odzwierciedlenie również w art. 52 i art. 60 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK lub ustawa o organizacji TK).

Powyższe przepisy wyrażają przesłanki warunkujące skuteczność wniesienia oraz merytorycznego rozpoznania pytania prawnego przez Trybunał Konstytucyjny. Przesłanki te zostały szczegółowo wyjaśnione w orzecznictwie Trybunału (zob. np. postanowienie

z 27 marca 2009 r., sygn. P 10/09, OTK ZU nr 3/A/2009, poz. 40), zachowującym aktualność także na tle przepisów ustawy o organizacji TK. Pytanie prawne powinno zatem spełniać łącznie następujące przesłanki: 1) podmiotową – z pytaniem prawnym może wystąpić tylko sąd, 2) przedmiotową – przedmiotem pytania prawnego może być jedynie zgodność aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą oraz 3) funkcjonalną – musi zachodzić związek między orzeczeniem Trybunału a sprawą rozpoznawaną przez sąd, na tle której sąd zadał pytanie prawne. Związek ten musi mieć charakter bezpośredni, merytoryczny i prawnie istotny (zob. postanowienie TK z 30 czerwca 2009 r., sygn. P 34/07, OTK ZU nr 6/A/2009, poz. 101 i powołane tam orzecznictwo). Niespełnienie którejkolwiek z przesłanek kontroli w trybie pytania prawnego stanowi przeszkodę formalną w prowadzeniu merytorycznego badania konstytucyjności zaskarżonych norm. W takim wypadku powstaje konieczność umorzenia postępowania ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku (zob. postanowienie TK z 3 marca 2009 r., sygn. P 63/08, OTK ZU nr 3/A/2009, poz. 31).

2. Sąd Rejonowy Katowice-Zachód w Katowicach (dalej: sąd pytający) jest sądem w rozumieniu art. 193 Konstytucji, w związku z czym została spełniona przesłanka podmiotowa pytania prawnego.

3. Sąd pytający uczynił przedmiotem kontroli art. 2a § 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119; obecnie: Dz. U. z 2025 r. poz. 734; dalej: k.w.), tym samym spełniając przesłankę przedmiotową pytania prawnego.

4. W niniejszej sprawie Trybunał powziął jednak wątpliwości co do spełnienia przesłanki funkcjonalnej. Lakonicznie przedstawione okoliczności sprawy nakazywały przeprowadzenie w tej kwestii poszerzonej analizy. Zgodnie z opisanym przez sąd pytający stanem faktycznym, w sprawie wydano już postanowienie w przedmiocie zamiany kary podlegającej wykonaniu.

4.1. Sąd pytający nie wskazał w treści postanowienia, w oparciu o jaką podstawę prawną prowadzi postępowanie, w którym postanowił zwrócić się do Trybunału z pytaniem prawnym. Nie wskazał również, jaki miałyby być wpływ orzeczenia wydanego przez Trybunał Konstytucyjny na prowadzoną przez niego sprawę.

Z bardzo oszczędnego opisu stanu faktycznego wynikało, że w sprawie doszło już do zamiany kary orzeczonej za przestępstwo na karę 30 dni aresztu z uwagi na zmianę granicy czynu przepołowionego stypizowanego w art. 119 § 1 k.w., a orzeczenie w tym przedmiocie uprawomocniło się. Tym samym zastosowano już dyspozycję art. 2a § 1 k.w., a sąd orzekający *meriti*, w skład którego wchodził zresztą ten sam sędzia, co w skład sądu pytającego, miał możliwość zwrócenia się z pytaniem prawnym w tym przedmiocie. Nie zdecydował się jednak wówczas na skorzystanie ze swojego uprawnienia i orzekł co do istoty sprawy, tym samym zamykając drogę do wyjaśniania ewentualnych wątpliwości w sprawie w drodze pytania prawnego.

Trybunał miał świadomość, że w postępowaniu wykonawczym istnieje możliwość zmiany już wydanego postanowienia. Stosownie bowiem do treści art. 24 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 911; dalej: k.k.w. lub kodeks karny wykonawczy), sąd może w każdym czasie zmienić lub uchylić poprzednie postanowienie, jeżeli ujawnią się nowe lub poprzednio nieznane okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia.

Przedstawiciele doktryny wskazują, że instytucja przewidziana w art. 24 k.k.w. wprowadza szczególny środek reformacji, który modyfikuje sposób wykonania kary i innych środ-

ków penalnych, dostosowując prawne konsekwencje wyroku skazującego do aktualnej sytuacji skazanego (zob. K. Dąbkiewicz, komentarz do art. 24, [w:] *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, Lex/el. 2020; K. Postulski, *Wzruszanie prawomocnych postanowień wydawanych w postępowaniu wykonawczym*, „Prokuratura i Prawo” nr 10/2007, s. 102; K. Nowicki, *Postępowanie sądu w stadium wykonawczym w trybie art. 24 k.k.w.*, „Państwo i Prawo” nr 12/2009, s. 72; postanowienie SN z 5 lutego 2003 r., sygn. akt V KK 241/02, OSNKW nr 5-6/2003, poz. 49; por. też K. Postulski, *Glosa do postanowienia SN z dnia 5 lutego 2003 r., V KK 241/02*, „Przegląd Sądowy” nr 2/2004, s.159; postanowienie SN z 4 listopada 2008 r., sygn. akt II KO 55/08, OSNKW nr 12/2008, poz. 105). Przepis ten stanowi zresztą powtórzenie art. 26 ustawy z dnia 19 kwietnia 1969 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 13, poz. 98), który również przewidywał uprawnienie sądu do modyfikowania orzeczeń na etapie postępowania wykonawczego. Zachowuje więc aktualność pogląd SN, że przewidziana w tym przepisie szczególna możliwość uchylecia lub zmiany postanowień odnosi się wyłącznie do orzeczeń wykonawczych, tj. do orzeczeń wydawanych w toku postępowania wykonawczego na podstawie przepisów kodeksu karnego wykonawczego. Przepis ten nie stwarza zatem podstaw do reformowania takich postanowień, które wydaje się w tym postępowaniu – w odniesieniu do określonych kwestii proceduralnych – na podstawie stosowanych odpowiednio przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46) (zob. postanowienie SN z 21 marca 1996 r., sygn. akt III KRN 1/96, OSNKW nr 5-6/1996, poz. 26, z glosą S. Paweli, „Orzecznictwo Sądów Polskich” nr 10/1996, s. 185).

Przesłanką do zmiany orzeczenia jest ujawnienie się nowych lub nieznanych poprzednio okoliczności, przy czym okoliczności te muszą być takiego rodzaju, by miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia. Należy przez nie rozumieć okoliczności nowo powstałe lub istniejące, lecz w każdym wypadku nieznane sądowi poprzednio, czas ich wystąpienia w takiej sytuacji nie ma znaczenia, wymagane jest tylko to, aby ujawniły się po wydaniu orzeczenia. „Istotne” dla rozstrzygnięcia są natomiast takie okoliczności, które dotyczą ustawowych podstaw decyzji w poszczególnych postępowaniach incydentalnych. W art. 24 k.k.w. chodzi przy tym wyłącznie o nowe lub uprzednio nieznane okoliczności natury faktycznej, a nie o ujawnienie się błędu sądu natury prawnej (zob. postanowienia SN z: 23 kwietnia 2015 r., sygn. akt II KK 100/15, OSNKW nr 10/2015, poz. 81, Lex nr 1682154; 29 września 2010 r., sygn. akt IV KK 255/10, Lex nr 2111559; 9 grudnia 2009 r., sygn. akt V KK 178/09, Lex nr 553757; a także K. Postulski, komentarz do art. 24, [w:] *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, wyd. IV, Warszawa 2017). Postanowienie nie może tym samym podlegać zmianie w trybie art. 24 k.k.w. z innych przyczyn, w szczególności wadliwości prawnej, omyłki zaistniałej w postanowieniu lub zmiany stanu prawnego (postanowienia SN z: 23 kwietnia 2015 r., sygn. akt II KK 100/15; 29 września 2010 r., sygn. akt IV KK 255/10 i 9 grudnia 2009 r., sygn. akt V KK 178/09). Ponadto, tryb przewidziany w art. 24 k.k.w. odnosi się wyłącznie do orzeczeń wykonawczych, tj. wydanych w toku postępowania wykonawczego na podstawie przepisów kodeksu karnego wykonawczego. Orzekanie w tym trybie nie polega na kontroli zasadności poprzedniego postanowienia, ale na zbadaniu, czy ujawniły się nowe okoliczności, istotne dla rozstrzygnięcia, które uzasadniają wydanie orzeczenia odmiennej treści (zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 12 czerwca 2008 r., sygn. akt II AKz w 432/08, Lex nr 466554).

4.2. Powyższe oznacza, że postępowanie w trybie art. 24 k.k.w. może zostać zainicjowane jedynie w sytuacji, gdy w sprawie zaistnieją nowe lub nieznane wcześniej sądowi okoliczności faktyczne, które mogły mieć wpływ na treść wydanego orzeczenia. O ile Trybunał nie posiada kompetencji do wskazywania, w jakich sprawach sąd powszechny może wszczynać z urzędu postępowanie w trybie art. 24 k.k.w., o tyle każdorazowo jest zobowiązany do

ustalenia, czy odpowiedź na zadane mu pytanie prawne może mieć wpływ na treść orzeczenia wydanego przez sąd pytający – a zatem w szczególności, czy orzeczenie o sugerowanej przez sąd treści może zapaść w procedurze, w której pytanie prawne zostało wystosowane.

Nie budzi wątpliwości, że Trybunał Konstytucyjny pełni funkcję sądu prawa, a nie sądu faktu. W zakresie jego kompetencji nie leży wypowiadanie się w przedmiocie okoliczności faktycznych przedstawionej mu sprawy ani tym bardziej ocena prawidłowości stosowania prawa. W postępowaniu przed Trybunałem nie można w szczególności dokonać ponownej oceny dowodów. Trybunał może rozstrzygać jedynie o zgodności aktów prawnych z Konstytucją (zob. np. postanowienia TK z: 10 września 2020 r., sygn. SK 44/19, OTK ZU A/2020, poz. 47 oraz 7 marca 2011 r., sygn. P 3/09, OTK ZU nr 2/A/2011, poz. 13).

Z tego też względu trudno uznać, by okoliczności przedstawione przez sąd pytający pozwalały Trybunałowi na udzielenie odpowiedzi na zadane pytanie. Z jednej strony, niewątpliwie sąd byłby uprawniony do wszczęcia postępowania w trybie art. 24 k.k.w. wyłącznie w wypadku wystąpienia wątpliwości natury faktycznej, nie zaś prawnej – co samo w sobie wykluczałoby kognicję Trybunału Konstytucyjnego w takiej sprawie. Z drugiej strony, zadając pytanie Trybunałowi w następstwie stwierdzenia wątpliwości o charakterze prawnym, sąd pytający nie będzie mógł zmienić orzeczenia w trybie przewidzianym w art. 24 k.k.w., zarezerwowanym przecież wyłącznie dla okoliczności faktycznych.

W doktrynie pojawiają się wprawdzie (odosobnione) poglądy, zgodnie z którymi art. 24 k.k.w. powinien obejmować swoim zakresem zarówno okoliczności faktyczne, jak i prawne (tak G. Wiciński w głosie do postanowienia SN z 23 kwietnia 2015 r., sygn. akt II KK 100/15, „Prokuratura i Prawo” nr 10/2016, s. 190-191).

Przyjmując taką wykładnię, nadal trudno uznać, że okoliczności o charakterze prawnym – znane przecież sądowi z urzędu – zaktualizowały się dopiero po wydaniu orzeczenia w taki sposób, by mogły być uznane za nowe lub poprzednio nieznane. Sąd, mając wątpliwości dotyczące zgodności przepisów z Konstytucją, mógł zwrócić się do Trybunału z pytaniem prawnym przed ich zastosowaniem, a nie po tym fakcie, czyli na etapie wydawania postanowienia w przedmiocie zamiany kary. Budząca wątpliwości konstytucyjne norma prawna, która została już zastosowana w prawomocnym orzeczeniu, może być przedmiotem kontroli konstytucyjności w drodze skargi konstytucyjnej. Orzeczenie w trybie art. 24 k.k.w. służy tymczasem modyfikacji sposobu wykonania kary i innych środków penalnych, dostosowując prawne konsekwencje wyroku skazującego do aktualnej sytuacji skazanego, nie zaś rozwianiu wątpliwości o charakterze prawnym, które pojawiły się w sprawie, a dotyczą w szczególności samego wymiaru kary.

Z powyższych względów Trybunał musiał uznać, że w niniejszej sprawie nie jest spełniona przesłanka funkcjonalna pytania prawnego. Sąd pytający bowiem, w myśl przepisu, na podstawie którego zwrócił się do Trybunału Konstytucyjnego, nie będzie mógł transponować wydanego wskutek pytania orzeczenia na rozstrzygnięcie o charakterze indywidualno-konkretnym.

Z tych przyczyn wydanie wyroku należało uznać za niedopuszczalne, co – stosownie do treści art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK implikuje konieczność umorzenia postępowania.

5. Niezależnie od powyższego Trybunał zauważył również, że przedstawione pytanie prawne nie zostało należycie uzasadnione. Przypomnieć należało, że oprócz spełnienia wymogu odpowiedniej formy (zgodnie z art. 52 ust. 1 u.o.t.p.TK przybiera postać procesową postanowienia), musi ono również realizować wymogi formalne, o których mowa w ust. 2 tego przepisu.

Zgodnie z art. 52 ust. 2 u.o.t.p.TK, pytanie prawne zawiera: 1) wskazanie sądu, przed którym toczy się postępowanie w sprawie, oraz oznaczenie sprawy; 2) wskazanie organu, który wydał kwestionowany akt normatywny; 3) określenie kwestionowanego aktu norma-

tywnego lub jego części; 4) sformułowanie zarzutu niezgodności z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą kwestionowanego aktu normatywnego oraz jego uzasadnienie, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie; 5) wyjaśnienie, w jakim zakresie odpowiedź na pytanie może mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, w związku z którą pytanie zostało przedstawione.

Sąd pytający musi tym samym nie tylko w odpowiedni sposób wskazać przedmiot kontroli oraz zaprezentować zarzut niezgodności z właściwymi wzorcami kontroli. Cięży na nim również obowiązek należytego uzasadnienia zarzutu (art. 52 ust. 2 pkt 4 u.o.t.p.TK). Trybunał wskazał w swoim orzecznictwie, że „[p]rzesłanka odpowiedniego uzasadnienia zarzutów nie powinna być traktowana powierzchownie i instrumentalnie. Przytaczane w piśmie procesowym argumenty mogą być mniej lub bardziej przekonujące (w wypadku wniosków podmiotów o legitymacji szczególnej oraz skarg konstytucyjnych oczywista bezzasadność może być powodem odmowy nadania im biegu w procedurze wstępnej kontroli (...), a w wypadku pozostałych spraw jest to oceniane na etapie merytorycznej kontroli), lecz zawsze muszą być argumentami «nadającymi się» do rozpoznania przez Trybunał Konstytucyjny” (zob. wyrok TK z 19 października 2010 r., sygn. P 10/10, OTK ZU nr 8/A/2010, poz. 78).

Jak już wskazano wcześniej, sąd pytający nie spełnił również wymogu, o którym mowa w art. 52 ust. 2 pkt 5 u.o.t.p.TK. Postanowienie nie zawiera bowiem wskazania, w jaki sposób wyrok Trybunału wpłynąłby na sprawę prowadzoną przez sąd pytający. Trybunał uznał, że sąd pytający zmierzał do zmiany orzeczenia w trybie art. 24 k.k.w., jednakże w żaden sposób nie wynikało to bezpośrednio z treści przedstawionego postanowienia. Przyjęcie takiej interpretacji prowadziło zaś do wniosku o niedopuszczalności wydania wyroku w niniejszej sprawie, bowiem w trybie art. 24 k.k.w. na etapie wykonywania orzeczenia nie można – z uwagi na zmianę okoliczności prawnych – dokonać zmiany orzeczenia w przedmiocie kary.

Nie było to jednak jedyne uchybienie formalne pytania prawnego. Sąd pytający ograniczył uzasadnienie zarzutów, mających opierać się na niezgodności z art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji, do dwóch akapitów. Co prawda obszerność uzasadnienia nie przesądza o zasadności przedstawionych zarzutów, jednakże zaprezentowany przez sąd pytający wywód dotyczący zasad równości oraz demokratycznego państwa prawnego nie pozwalał na merytoryczną ocenę zarzutów. Trybunał zauważył, że postanowienie w przedmiocie zwrócenia się do Trybunału z pytaniem prawnym zostało wydane na posiedzeniu niejawnym. Tym samym trudno uznać, by sąd pytający nie mógł przygotować obszerniejszego uzasadnienia, w szczególności, że Trybunał w dotychczasowym orzecznictwie szeroko odnosił się do obu wzorców kontroli.

Z orzecznictwa tego wynika, że uzasadnienie naruszenia art. 32 ust. 1 Konstytucji wymaga: „1) wskazania klasy podmiotów znajdujących się w jednakowej sytuacji prawnej, do których odnosimy ocenę; 2) wykazania, że kwestionowana regulacja prowadzi do różnicowania sytuacji prawnej tych podmiotów, przy czym – 3) zróżnicowanie to nie ma konstytucyjnego umocowania” (wyrok z 18 kwietnia 2019 r., sygn. K 14/17, OTK ZU A/2019, poz. 18).

Trybunał wskazywał również, że „[r]ówność wobec prawa to także zasadność wyboru takiego a nie innego kryterium różnicowania. Aby odpowiedzieć na pytanie, czy dane kryterium może stanowić podstawę różnicowania podmiotów prawa, należy rozstrzygnąć: «czy kryterium to pozostaje w racjonalnym związku z celem i treścią danej regulacji; czy waga interesu, któremu zróżnicowanie ma służyć, pozostaje w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostają naruszone w wyniku wprowadzonego różnicowania; czy kryterium różnicowania pozostaje w związku z innymi wartościami, zasadami, czy normami konstytucyjnymi, uzasadniającymi odmienne traktowanie podmiotów podobnych»” (wyrok z 7 kwietnia 2009 r., sygn. P 7/08, OTK ZU nr 4/A/2009, poz. 46; podobne sformułowania są także zawar-

te w uzasadnieniu wyroku z 5 kwietnia 2011 r., sygn. P 6/10, OTK ZU nr 3/A/2011, poz. 19). Jednocześnie Trybunał wskazywał również, że z zakazu różnicowania sytuacji prawnej adresatów norm prawnych w oparciu o dyskryminujące kryteria, nie wynika nakaz rozszerzania zakresu obowiązywania nowej regulacji prawnej na sytuacje prawne wcześniej ukształtowane. Zasada równości nie oznacza zakazu zmian stanu prawnego *pro futuro*. Z każdą taką zmianą stanu prawnego wiąże się zróżnicowanie stanu prawnego, obowiązującego przed i po wejściu w życie nowej regulacji prawnej (zob. wyrok z 21 czerwca 2000 r., sygn. K 2/99, OTK ZU nr 5/2000, poz. 139; teza podtrzymana w wyroku z 19 grudnia 2012 r., sygn. K 9/12, OTK ZU nr 11/A/2012, poz. 136). Podobną argumentacją Trybunał posługiwał się zresztą także przed wejściem w życie obecnej Konstytucji, wskazując, że „zasada równości nakazuje równe traktowanie równych w tym samym czasie, pod rządami tego samego stanu normatywnego, nie może natomiast paraliżować ewolucji porządku prawnego” (orzeczenie z 3 grudnia 1996 r., sygn. K 25/95, OTK ZU nr 6/1996, poz. 52).

Do powyższych argumentów, szeroko omówionych w orzecznictwie Trybunału, sąd pytający w żaden sposób nie odniósł się w kontekście kwestionowanej normy. Trybunał przypominał, że to na sądzie pytającym ciąży obowiązek wykazania niezgodności kwestionowanej normy prawnej z wybranymi wzorcami. W odniesieniu do pytań prawnych, wskazanie w *petitum* wzorca kontroli, przy respektowaniu generalnej zasady, jaką jest domniemanie konstytucyjności aktu normatywnego, bez szczegółowego odniesienia się do niego w uzasadnieniu lub lakoniczne sformułowanie zarzutu niekonstytucyjności nie może bowiem zostać uznane za uzasadnienie postawionego zarzutu, z powołaniem dowodów na jego poparcie w rozumieniu przepisów regulujących postępowanie przed Trybunałem (zob. postanowienie z 19 listopada 2014 r., sygn. P 15/13, OTK ZU nr 10/A/2014, poz. 115).

W zakresie art. 2 Konstytucji sąd pytający również nie przedstawił poszerzonej argumentacji. Pomimo istnienia w zakresie tego wzorca bardzo rozległego orzecznictwa Trybunału sąd nie wskazał nawet, którą zasadę wywodzoną z zasady demokratycznego państwa prawnego kwestionuje.

Niespełnienie wymogu należytego uzasadnienia zarzutu (art. 52 ust. 2 pkt 4 u.o.t.p.TK) to zatem kolejny, obok niespełnienia przesłanki funkcjonalnej (art. 52 ust. 2 pkt 5 u.o.t.p.TK), powód do uznania, że wydanie wyroku w niniejszej sprawie jest niedopuszczalne. Stwierdzenie tej okoliczności, stosownie do treści art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK, implikuje konieczność umorzenia postępowania przez Trybunał.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności, Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.